

Obsah

Úvod	7
Slovník zbraní a zbroje	11
Seznam literatury	322

kyjem, mectm, sudicti.

Nebeský v časopise Českého muzea, 1851

Úvodem satirická básně se týká lidsitů, ale její platnost není časově omezena. Člověk neustává ve vynalézání a zdokonaňování přednáctě k zamořování bližního svého. Je ovšem nutné zdůraznit, že zbraň nedouhá pouze k morduování, ale také k obraně. Není proto nutné zbraň nijak demonizovat. Jsou to jen nástroje, kterými vládne člověk. Na něm záleží, použije je ke k obraně rodiny a vlasti, či k morduování.

Zbraň vznikala jako pracovní nebo lovecké nástroje. Není však pochyb o tom, že již od nejstarších dob sloužily také jako prostředky obrany a útoku, tedy k účelům boje. Kdy by-
ly zbraň poprvé použita proti člověku, to se zřejmě nikdy nedozvíme. Avšak již biblický příběh o Kainovi a Abelovi nás nenechává na pochybách, že takové použití je stejně staré jako lidstvo samo. Zdáli jsou agresivita a antagonismus člověku vrozené, anebo jsou pouze důsledkem zily okolností, kterým bylo nutné se přizpůsobit, je sice zajímavá otázka, ale její řešení přenecháme raději antropologům a filozofům.

Štáta zbraní a zbroje se téměř nedá obsáhnout, rozhodně ne ve stručné informativní příloze. Sáhá od písničko llnu přes rokokové kordky, tvořící součást kostýmu flechtického twáka, až po balistické rakety a protizónové kryty. Pro naše účely — získat základní orientaci ve složitém labyrintu — však postačí přehled historických zbraní, které jsme shrnuli v následujícím hesle. Pokusili jsme se dclínovat zástupce všech základních skupin zbraní, a to s ohledem na převážně evropskou orientaci dochovaných sbírek. Přesně se světo-
vá vojenská muzea chránící i letadla, loďe, rakety, nosiče zbraní, jakož i ukázky vojenského stavitelství či uniform, zůstane jen u ručních zbraní a zbroje. Přehled nemůže být v žádném případě jiný než povrchní. Záměrem o hlubší poznání však poslouží jako návod pro další studium seznam odborné literatury připojený na konci publikace.

Zádná encyklopedie není, ani Bohu, úpiná, tedy ani tato. Důvody jsou mnohé — je to napór mezi únosným rozsahem jediného svazku a neobyčejnou šíří námětu. Vždyt vývoj zbraní a ochranných prostředků je nepřetržitým procesem, probíhajícím po celé trvání lid-
ského pokolení. Účelem této úvodní kapitoly není předložit hstvávní čtenší výčet toho, co v knoze nenajde, ale osvětlit metodu zvolenou při sestavování slovníku. Námětově se zabýváme jen historickými zbraněmi a zbrojí, časově jsme omežili horizont začátkem 1. světo-
vé války (1914).

Ve sbírkách muzeí a památkových objektů se nejčastěji setkáváme se zbraněmi a zbrojí přibližně od raného středověku do konce devatenáctého století. Jsou samozřejmě i sbírky, kde najdeme předměty starší, či naopak novější — například antropologické expozice ne-